

De Jong 436

Gedichten

VAN

HERMAN JORDAN Jr.

~~2. 1902.~~

2 40456

~~Weider
MAE~~

BEJONG 436

EEN KLEINE KEUR VAN VERZEN
GEDRUKT VOOR MIJN VRIENDEN,
AAN WIE IK DEZE OPDRAAG.

NIET IN DE HANDEL

---

*„Doch wat ik naliet zijn mijn zwaarste schulden —
Ik zag hen lijden, en heb hen niet vertroost . . . .”*

ZELFVERNIETIGING

Sterven zul je, wereld, stervensmoe
Raast een golf van waanzin over alle landen.
Je rouwkleed werd geweven door je eigen handen,
De been'ge arm van je geraamte dekt je toe.

Stikken zul je in de dofste stilte,
Je smoorde het licht met je eigen blik,
De hel-vlam siste uit je mond, zodat van schrik
Je eigen leven tot den dood verkilde.

Verdrinken zul je in de chaos van je leven,
Je schiep dien zelf, toen met je laatste kracht
Je doorstak alle dijken, in dien somberen nacht
Toen er geen waarden overbleven.

Verbranden zul je in de felle vlammen
Die je ontstak in waanzin, om het tere hout
Waaruit cultuur der eeuwen was gebouwd,
Verschroeiende tot as de oude edele stammen.

Maar dan, wanneer de laatste rookwolk langs den hemel waast
Een zuivere wind langs lente-lichte landen blaast,
De stilte van het Al haar wijde hymne zingt
Zal wat in enk'ler harten spant en dringt

Uitbreken en worden tot de wereld van het nieuwe licht,
Waar niet de slechtheid van het oude wordt gericht,
Doch leven kiemt, omdat de Liefde overwon,
Oók waar de mens zichzelf vervloeken kon.

ZELFBEDROG

Almachtige mens, die heerst over ruimte en tijden,
Die machines bedwingt met de greep van zijn hand,
Machtig despoot, wiens wil kan doen lijden
En volk'ren verderven tot een schand'lijken dood.....
Ik weet dat dit machtsvuur ook diep in mij brandt.

Macht over macht en kracht tegen kracht,
Dat is de zin van je laffe leven
Die heenvoert naar een doelloos sombere nacht,
Waar in wij tenslotte tot wanhoop gedreven,
Op het puin van de vrede ons overgeven.

SCHEPPING

God schiep de aarde en schiept haar heden nog,
Uit chaos schiep God stof en uit de stof het leven
Nu groeit zijn schepping voort en wordt ten dood gedreven
Al wat in hoogmoed, leugen of bedrog
Dien groei wil breken en wil tegenstreven.

GEWOND

Gewond, ook ik en diep gegriefd,
Gij ook; maar alzo lief
Heeft God den mens gehad.....
Ik niet, vergeef mijn barre haat
Om hen wier liefdeloze daad
Uw eerste eis tot offering vergat.

'T VERHOLEN LIED

Heb j' ooit geluisterd naar dat diep verholen lied?
Of was 't rumoer der wereld nog te sterk?
Of sloeg je hart te luid om stil doorleefd verdriet?
Of was je slaaf van nimmer rustend werk?

Het lied dat ik bedoel zong hier een bloem,
Klonk ginder in het suizelen van de wind
En klaterde in pure kleur van vermiljoen,
Of begeleidde 't gracieuze spelen van een kind.

.....Niets aan te doen, helaas, voorbijgegaan;
Dan 's avonds klagen dat het leven somber is
En saai en leeg, en groot slechts in de waan
Van dichters, wien elk rijm als een geboorte is.

Maar morgen komt er weer een dag
En weer klinkt overal 't verholen lied;
Vraag of je 't ook eens horen mag:
Misschien.....? Misschien nog niet.

'T IS NIET HET WOORD

't Is niet het woord, het is de kracht die 't schiep,
En niet de harmonie, maar de beleving die oneindig diep
In 't wezen van de dingen ligt verscholen
Die drijft tot dichten en tot strijden
Om in de vorm de eeuw'ge klank
Uit duister chaos te bevrijden,
Dat levend worde in mijn ziel
Wat slapend leek of stervens krank,
Als cirkelrimpels van een steen
Die in het roerloos water viel.

HET VREDE-KIND

diep

In donkere nacht, in stille stal
Is het vrede-kind geboren
Dat door zijn liefde de mensen zal
In eeuwigheid toebehoren.

Zijn leven werd één grote strijd,
Zijn sterven een blijde vrede;
In mensen heeft hij Gods liefde verbreid,
Een zegen was iedere bede.

Hij heeft den mensen het grote Licht
Der eeuwige liefde ontstoken
Al is hij veroordeeld en gericht
Dát Licht straalt ongebroken.

In mensenharten leeft tijdeloos voort
Het beeld van die ons eens deed verstaan
De grootheid van God, en die ons zijn woord
Heeft gebracht,
Opvlammend iedere Heilige Nacht
Voor wie dragend Zijn fakkel voorwaarts wil gaan

GELUKKIG

Een kind heeft me gelukkig gemaakt
En ik weet niet waarom.
In zijn ogen was het licht van de zon
En de kleur van den hemel, en naakt
Als een pas-ontloken blom
Drong zijn ziel in mijn ziel.
Als een verfrissende drop
Die in een open bloemkelk viel
Was de vreugde, die mijn hart genas,
Toen ik wist waarom ik gelukkig was.

WINTERLIEDJE

Wit beplekt en ijs-doorstriemd
Liggen de uitgesleten landen,
Bruine kluiten; sneeuwomrande
Sloten hebben uitgediend.

Donkere vogels vluchten veilig
Uit de greep van kou en dood
Naar de kim waar 't avondrood
Warm is en de liefde heilig.

Mijn verlangen vliedt met hen,
Wit en bruin gevefde velden
Blijven achter; zelden
Riep zó luid een stem.

KORENVELD

Het hoge goud-blinkende koren
Heeft me dronken gemaakt.
Ik tuimel maar voort over 't rossige pad
Geheel in het koren verloren.
De vogels zingen hun jubelzang,
De bloemen juichen hun bonte kleuren,
De halmen buigen zo statig en rank
Dat het is alsof de wereld mij had
Tot haar koning verkoren.

't Is weelde alom en vreugde en feest
In de bergen tussen 't wuivende koren,
De blikkerende zon, die alles geneest
En aan iedereen toe wil behoren,
Heeft alles in laaiende gloed gezet.
De sprinkhanen krassen het uit van de pret.....
En dat alles om mij te bekoren.

VERDER DAN DE BERGEN

De wijde vlakke van het meer
Ligt stil belegerd door een ring van hoge bergen,
Als reuzen rijzend tot den hemel in,
Hun witte toppen diep in 't stralend blauw gestoken.
Het oog vindt overal der grenzen grenzen
Want achter bergrug heft zich weer een berg,
En in het water worden zij weerspiegeld, omgekeerd
Doch in een vage rimpeling bewogen en gebroken.

Slechts voor het vlammende verlangen,
Dat wegzwerft naar de eindeloze verten
Bestaan de grenzen niet en nergens einders,
En in zijn zucht naar het geheim van onbekende streken
Zoekt ginds de ziel naar rust en wil gelouterd zijn.....

Gelukkig, wie tevreden met het heden
Zijn grenzen zichtbaar stelt en op de pracht
Der bergen nimmer geheel komt uitgekeken.

WATERLAND

Het wijde water, door het riet omzoomd
De eindeloze verten,
Silhouetten
Van torens, molens, verre daken
En alles in een waas van nevel weggedroomd.
O, heerlijk hollands waterland,
Met koeien dromend aan de kant
En bloemen als confetti in de weiden,
En donkere wolken zwevend,
Strevend naar andere einders dan de aardse;
Wie daarin eenzaam roeit is te benijden.

Aan 't gruwelijk geweld een ogenblik onttrokken
Speur ik de eeuwigheid hier weer, die me geneest:
Het water dat sinds eeuwen wordt bevaren en gedronken
En dat van 't aards begin af water is geweest,
De hemel met zijn fraaie wolkenluchten,
De wind zacht warend door het riet
En vogelvluchten
Doelinden zoekend in een onbekend verschieft.
Mijzelf wil ik vergeten in deze wijdheid
En zeilen langs de hemeltransen
En als de vlinders vluchtig dansen
En onbekommerd leven in de eeuwigheid:
Een eendagsvlieg, een oogwenk in den tijd.

TRANSPARANT

(bij een tentoonstelling van kerkramen van gebrand glas)

En als ik nu mijn ogen sluit
Rijst boven 't donker uit
Een monument van kleur: het licht
Door brandgeschilderd raam, verdicht
Tot beeld van bede, dat beduidt
Drie koningen devoot geknield.
Wat pracht van gloed op 't donker geel
Van 't glanzende gewaad, de rode banden, bloed-
aderen gelijk en hun gezichten diep bezield!

God, kon ik zo Uw stralend Licht
Ook vangen in mijn ziel en zo vervormen
Dat tot een heilig beeld verdicht
In diepe kleuren spraken mijn woorden,
Als 't transparante glas, waarin Uw niet te dragen Kracht
Gelouterd wordt tot heil'gen zin
Der schepping in Uw Naam volbracht.

onken

AAN CHRISTUS

Eens heeft de wereld U verbeid
Gij zoudt een koningsmantel dragen!
Een kind trad uit de eeuwigheid,
Men heeft U aan het kruis geslagen.

Eens klonk uw stem, waarvan de schal
Ver heenklonk, over alle landen,
Maar ach, het Boek wordt stoffig al,
Uw Woord verbleekt in onze handen.

Een nieuw verbond werd eens gesticht
Om in Uw Naam te roemen en te rechten:
Mens heeft zich tegen mens gericht
Om in Uw Naam te stelen en te slechten.

Nu is ons werk ineengestort
Nu, zijn we 't al vergeten,
Nu weten wij dat niets meer wordt,
Tenzij..... door U bezeten.

DE GROTE LES

Was het niet goed dat ik de leidsels greep
Mij als een levensgave toegeworpen
En dat ik reed den weg die als een reep
Van licht in 't duister, als een nieuwe morgen
Der toekomst voor mij openlag?

Waart Gij het niet, die mij in elken dag
Opnieuw een spoorslag hebt gegeven
De weg, waartoe mij riep het leven, met een lach
Onwendbaar te berijden en mijn streven
Te stellen onder toezicht van mijn vaag verstand?

Waarom is dan mijn diepst verlangen aangerand?
Waarom heb ik zo laat die les nog moeten leren?
Draagt niet een mens zijn lot in eigen hand?
De wil om elke neiging af te weren
Die hem omspint en met venijn bedreigt?

Gij antwoordt niet, o, God en zwijgt,
Totdat een beeld, uit eigen leed geboren,
Mij zegt dat wie zich zonder vragen nijgt
Voor Uwen Wil en U geheel zal toebehoren
Uw stille, hemelwijde liefde gaat verstaan.

Dan klinkt het als een hymne op ons aan
En doet de smarten van ons bitter lijden
— de zwarte zwoelte onzer schuld — vergaan,
Wijl, wie Uw Stem in heiliging belijden
Verstaan:
Jouw lot
Laat los, laat God.

EEUWIGE WERKELIJKHEID

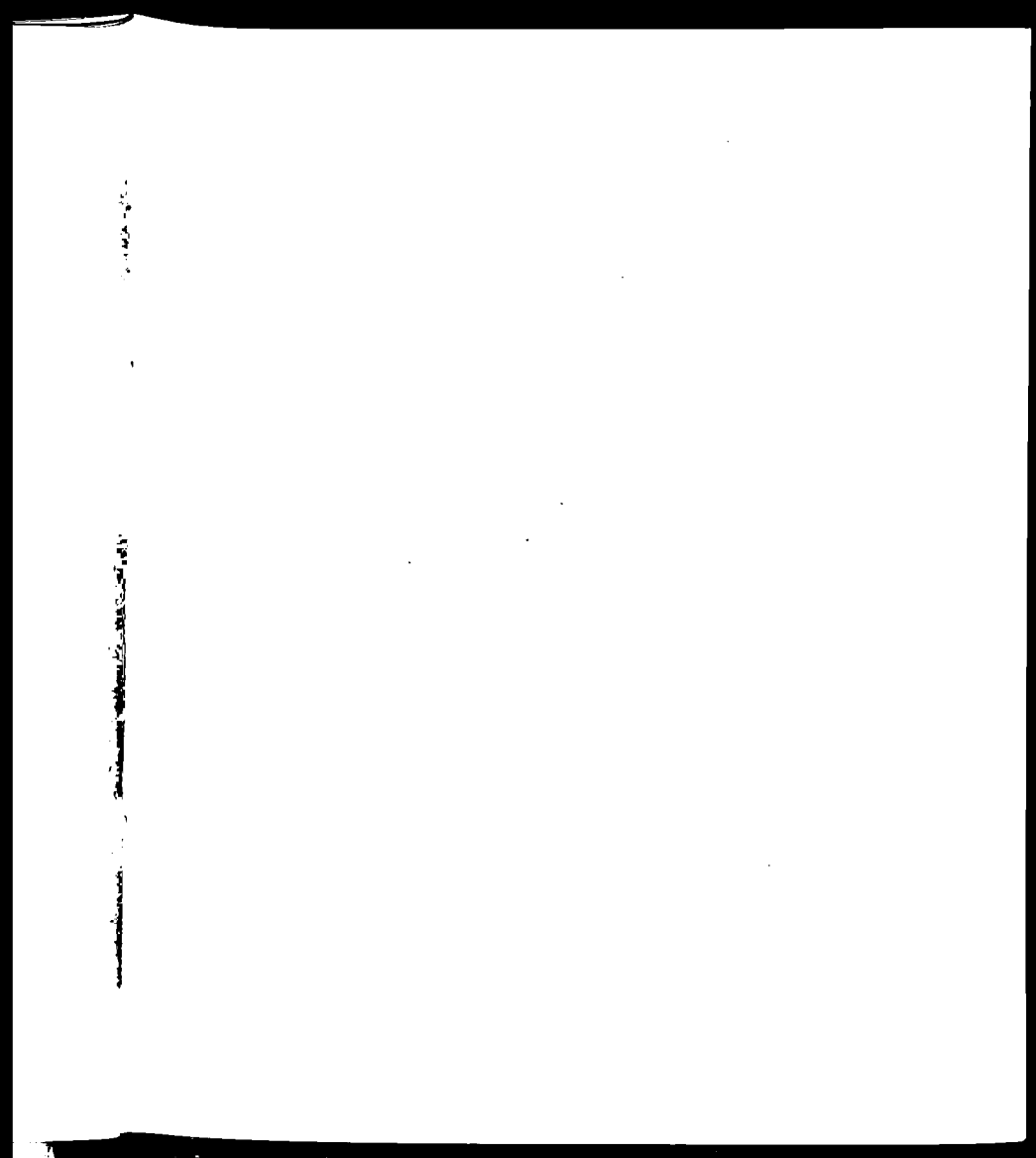
Eeuwig wentelen werelden om hunne zonnen,
Eeuwig bewegen zich zeeën in eb en vloed,
Eeuwig slijten de stromen de bergen en rotsen
Bouwen de kenterende krachten de wereld weer op.

Eindeloos weeft zich het leven in rijke variatie
Als het steeds wisselend licht door de statische stof
Grijpt en vervormt, en vergaat en ontstaat weer.
— Verbaasd schouwt de mens dit wonder gebeuren,
Terzijde, alsof het hemzelf niet betrof.

Speelt er een kind in de glans van den morgen,
Geeft er zijn gratie en blijheid volop,
Sterft er een mens, drukken zwaarder de zorgen,
Bloeit er een bloem uit een blakende knop,
Bouwen de mensen tezamen hun waarden,
Beuken ze neer in één moordenden slag,
Dan zien we het leven als was het een zotheid:
Wat vreugde en leed, wat dank en beklag.

En mocht onze blindheid eenmaal genezen
Ons oog zich openen voor het Gericht,
Dan schouwen wij 't wonder der eeuwige dagen
Dan zwijgt ons vragen en wijkt al ons vrezén,
Van ver straalt het ontoegankelijk Licht,

Waarin kerende kracht en het leven zich paarden
Tot Goddelijk mysterie als geurende gaarden:
Wij huiveren voor Zijn Macht in den tijd
En weten Zijn Liefde de laatste werkelijkheid.

[The body of the document contains extremely faint and illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. No specific content can be transcribed.]